

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.440/2017/7.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Korcsmáros Iván ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Kővári Gergő Benjamin ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony fennállásának megállapítása és
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.21.248/2016/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.34/2016/16.

Rendelkező rész

A Kúria a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.21.248/2016/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 100.000 (egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 1.091.900 (egymillió-kilencvenegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2005. januárjában felvette a kapcsolatos tanú lcel, az alperes korábbi ügyvezetőjével jelezve, hogy dolgozni szeretne az alperesnél. Az egyeztetési folyamat eredményeként munkaviszony létesítéséről nem született megállapodás, a felperes azonban - gazdasági megfontolásból - négy megbízási szerződés megkötését javasolta az alperesnek. Ennek megfelelően szerződéskötésre került sor vele mint vállalkozóval szemben, az ügyvezetése alatt álló D. Kft-vel, a házastársa, F.E. által képviselt S.M.K. Kft-vel, továbbá a felperes nevelt fiával, K.D.-el egyéni vállalkozói minőségben. A megbízási szerződéseket 2015. április 1-jén írták alá a felek.
- [2] A szerződéskötést követően a felperes 2015. április 21-én S.L.-ra utazott, ahol a kinn tartózkodása alatt meglátogatta a felesége. Tíz napot töltöttek együtt S.L.-n, majd onnan a felperes és a házastársa B-ra utazott nyaralni.
- [3] Mivel az alperes a megbízási szerződésekben foglaltak teljesülésével nem volt elégedett, 2015. június 30-án valamennyi megbízási szerződést azonnali hatállyal felmondta.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [4] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy közte és az alperes között munkaviszony állt fenn, amelyet az alperes jogellenesen szüntetett meg. Elmaradt jövedelem címén 10.919.300 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest perköltség mellett. Érvelése szerint az egy napon megkötött négy megbízási szerződés voltaképpen egyetlen, a felperes által ellátott összetartozó komplex munkakört takart, mégpedig olyan jogviszonyban, amely munkaviszony volt különböző megbízás „álcája mögé bújtatva". Színlelt szerződések voltak, amelyeket azok tényleges és együttes tartalma szerint kell értékelni, és munkaszerződésnek tekinteni. Hivatkozott arra is, hogy a munkáját megfelelően végezte, a felmondásokban felrótt kifogások nem valóságok.
- [5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. Hivatkozása szerint a munkaviszony és a megbízási jogviszony elhatárolásáról több bírósági döntés és BH is rendelkezik. A vizsgált szerződésekkel létrejött jogviszonyok egyértelműen megbízási, polgári jellegű jogviszonyoknak tekinthetők.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.34/2016/16. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest perköltség és illeték fizetésére kötelezte.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 32. §-ára, 285. § (1) bekezdésére, valamint a 27. §-ban rögzítettekre.
- [8] Kifejtette, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint ha a tevékenység jellege engedi, a felek szerződéses szabadsága érvényesül a típusválasztást illetően. A munkaviszonyra jellemző az alá- és fölérendeltség, amely elsősorban a munkáltató széleskörű utasítási jogában nyilvánul meg. Ennek keretében a munkáltató a munkavégzés bármely részletére, annak módjára, helyére és idejére vonatkozó utasítást jogosult a munkavállalónak adni. E függőség megléte alapjaiban munkaviszonyt, hiánya pedig polgári jogi jogviszonyt tükröz.
- [9] A jogviszony minősítése, a szerződés jellegének megítélése szempontjából nem az elnevezésnek, hanem a tartalmi elemeknek van döntő jelentősége (BH2008.167.).
- [10] A bíróság a felperes, B.K. alperesi ügyvezető és tanú 1 korábbi ügyvezető tanúvallomásának egybevetése alapján megállapította, hogy a négy megbízási szerződés megkötésére a felperes tett javaslatot. Ezt az alperes a szerződéskötéskor maradéktalanul figyelembe vette. A felperes sem vitatta, hogy az alperes munkaviszonyt a szerződés aláírásának alkalmával nem kívánt létesíteni, a felperes pedig a megbízási jogviszony létrehozásába beleegyezett, az ajánlatot elfogadta.
- [11] A munkaviszony létesítésére vonatkozóan a felek részéről egyoldalú szándéknyilatkozat nem hangzott el. Nem ütközik semmilyen jogszabályba, és a szerződéses szabadság elvéből kiindulva megengedett, hogy a foglalkoztatóként szerződő fél a számára kedvezőbb szerződéstípust részesítse előnyben, a munkát végző pedig a felajánlott szerződési feltételeket elfogadja.
- [12] A bíróság a felperes személyes nyilatkozatát perdöntőnek találta a körben, hogy a részére csak annyi volt meghatározva, miszerint S.L.-n kell tartózkodnia. Ennél konkrétabb munkaidő beosztásra nem került sor.
- [13] A felperes az idejével szabadon rendelkezett, saját maga határozta meg a munkavégzésre való megjelenés időpontját, annak tartalmát. Általános rendelkezésreállási és jelenléti kötelezettség nem terhelte, sőt azt is ő határozta meg, hogy a feleségével mikor megy B-ra nyaralni. Ezen körülmény vitathatatlanul a jogviszony önálló jellegét erősíti.
- [14] A kivitelezési terület elhagyását olyan módon volt szabályozták, hogy bizonyos időszak után lehet onnan elutazni. A vállalkozó maga értékelte azt, hogy mikor jön haza, ami két-három havonta történt

volna. Megbízási díjat fizettek a felperesnek, aki maga döntötte el, hogy azt mire költi és mikor utazik haza.

- [15] A munkaviszony jellegétől távol esik és a személyes munkavégzési kötelezettségnek, rendelkezésre állási kötelelemnek, jelenléti kötelezettségnek ellentmond, hogy a vizsgált megbízási szerződések szerint az alperes személyes munkavégzési kötelezettséget nem várt el a megbízottól egyik tevékenység tekintetében sem. A megbízó előzetes írásos beleegyezésével a megbízott a szerződésben meghatározott feladatait átruházhatta.
- [16] A szerződések a kölcsönösen kialakult megbízási díj megfizetéséről akként rendelkeztek, hogy a díjazás a megbízási jogviszony első három hónapjában előre, a megbízott által szabályszerűen kiállított számla megbízó általi átvételével egyidejűleg, míg a megbízási jogviszony negyedik hónapjától kezdődően az adott hónapra vonatkozó teljesítés után a megbízott által szabályszerűen kiállított számla megbízó általi átvételét követő tizenöt napon belül jár.
- [17] A felperes sem a megbízási szerződés megkötésekor, sem a jogviszony fennállása alatt nem kifogásolta a megbízási díj megfizetésének módját, amely ugyancsak a megbízás létrejöttét támasztotta alá.
- [18] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a Ptk. 6:272. §, 6:273. §, 6:275. §, 6:276. § előírásaira.
- [19] A Ptk. és az Mt. rendelkezéseit összevetve megállapíthatónak találta, hogy a megbízási szerződésnek jellemzője az utasítási tájékoztatási kötelezettség. Ezek fennállta azonban önmagukban munkajogi elemek hiányában munkaviszonyt nem keletkeztetnek a felek között.
- [20] A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének ismeretében megállapíthatónak látta a polgári elemek túlsúlyát, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek között nem jött létre munkaviszony.
- [21] A felperes fellebbezése folytán eljáró Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.21.248/2016/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperest terhelő feljegyzett kereseti illeték összegét felemelte, egyebekben az ítéletet helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen perköltséget, valamint az államnak fellebbezési illetéket.
- [22] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással, és az elsőfokú ítéletben felhívott jogszabályok helytálló alkalmazásával, valamint a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatott bizonyítás során beszerzett bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdésében lefektetett elvek szerinti helytálló értékelésével kialakított jogi álláspontjával.
- [23] A felek közötti jogviszony megítélésakor az Mt. 27. § (2) bekezdése alkalmazásával abból kellett kiindulni, hogy egyes tevékenységek nemcsak munkaviszony, hanem munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is elláthatóak. Az Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontja alapján legfontosabb elhatárolási szempont a munkavégzés önálló, vagy önállótlan jellege, a munkaviszonyra jellemző szigorú alá-

fölérendeltség, amely a munka részleteire (a munkavégzés helyére, eszközére, módjára, időtartamára) kiterjedő széleskörű munkáltatói utasítási jogban nyilvánul meg (BH2011.114.).

- [24] Az Mt. 27. § (2) bekezdése értelmében a színlelt megállapodás semmis, ha pedig más megállapodást leplez, azt a leplezett megállapodás alapján kell megítélni. A szerződés akkor színlelt, ha a szerződő felek külső harmadik személyek irányában azt a látszatot kívánják kelteni, hogy közöttük meghatározott tartalommal szerződés jött létre, ilyen szerződés azonban nincs, vagy a felek azt kölcsönösen palástolják.
- [25] A felperes tisztában volt azzal, hogy az alperes nem kívánt vele munkaszerződést kötni, tehát munkaviszonyt létesíteni, így döntött, mérlegelve a körülményeket, a megbízási szerződés aláírásáról.
- [26] A felperest nem terhelte az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes munkavégzési kötelezettség, a teendőit átruházhatta.
- [27] A munkaviszony keretében a munkavállalót az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiból következően adott helyen és időben rendelkezésre állási kötelezettség terheli, ezzel szemben megbízási jogviszony esetében nem a rendelkezésre állás, hanem a szolgáltatás biztosítása a döntő. A site-manageri feladatok ellátása nem igényelte a felperes adott helyen, időben, vagy időtartamban történő jelenlétét annak ellenére, hogy a feladatok ellátása bizonyos időpontokban - kötöttség nélkül - megkövetelte a munkaterületen való megjelenést.
- [28] A munkaviszonyt jellemzi az Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontjában, és az Mt. 52. § (1) bekezdésében rögzített kötelezettségekből fakadó alá- fölérendeltségi viszony, míg a megbízási jogviszonynál a mellérendeltség dominál. A felperes szabadon osztotta be a munkavégzéssel eltöltött időt, a feladatokat.
- [29] A munkaviszonynál a munkáltató utasításadási és ellenőrzési joga a munkavégzés minden fázisra kiterjed, míg megbízási jogviszonynál legfeljebb az ügy ellátására, az ellenőrzés esetenkénti jellegű.
- [30] A munkaviszonynál a munkavégzés időtartamát, a munkaidő beosztását és a munkavégzés helyét az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján a munkáltató határozza meg, a megbízási jogviszonynál a megbízott maga osztja be a tevékenység ellátásához szükséges időt.
- [31] A munkaviszony keretében az elvégzett munka ellenértéke, díjazása jellemzően munkabérrel, rendszeresen történik az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően, míg a megbízási jogviszonynál a megbízottat a megbízási díj csak az elvégzett feladat teljesítése után illeti meg.
- [32] A fentiekből következően a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően jutott arra az álláspontra, hogy a felperes esetében munkaviszony nem jött létre, a felperes foglalkoztatása megbízási jogviszony keretében történt.
- [33] A felperes a fellebbezésében sérelmezte az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összegét, amelyet a másodfokú bíróság nem talált eltúlzottnak.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

- [34] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását”, és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte perköltség fizetésre kötelezése mellett. Megsértett jogszabályként az Mt. 52. §-ának (1) - (2) bekezdését, valamint a 209. § (4) bekezdését jelölte meg, továbbá hivatkozott a Polgári perrendtartástól szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 221. §-ának (1) bekezdése megsértésére is.
- [35] A felülvizsgálati érvelés szerint az eljáró bíróságok a „felmondások” kérdéskörével nem foglalkoztak, holott ez mindenképpen szükséges lett volna a jogviszony megítélése szempontjából is.
- [36] A felperes terhére rótták, hogy S.L.-ről B-ra ment nyaralni, ez azonban a munkáltató tudtával történt. Azt is tévesen értékelték a bíróságok, hogy a felperest minden pénteki napon elszámoltatták a heti munkavégzéséről.
- [37] A becsatolt vállalati címlistán a felperes nem a külső partnerek, hanem a munkavállalók között szerepelt. Az eljáró bíróságok ezen körülménynek nem tulajdonítottak jelentőséget.
- [38] Az alperes fizette a felperes telefonjait, szállását, autóbérlését, amely egyértelműen arra utal, hogy munkaviszonyról volt szó, mivel „munkaviszonynál a munkáltató köteles biztosítani a munkavégzés feltételeit”.
- [39] Megállapítható, hogy a felperes jogviszonya olyan jegyeket visel magán, amelyek kizárólag munkaviszony létrejöttére utalnak. Olyan kötelmei voltak, amelyek kizárják, hogy - a foglalkoztatóval lazább kapcsolatot feltételező - megbízási jogviszonyról lehessen szó.
- [40] Egyetlen helyesnek mondható megállapítása az ítéletnek, hogy a felperes a heti munkaidejét nagyjából kötetlenül osztotta be, de vezető állású munkavállalóknál általában ez így van. A B-ra utazás az alperessel előzetes egyeztetés után történt.
- [41] A felperes hiába kezdeményezte többször is a munkaviszony létesítését, az alperes kizárólag a megbízási formát erőltette, amire a perben többször hivatkozott „magyar tartalom” növelése érdekében volt szükség. Érthetetlen, hogy miért állítja az alperes, miszerint a szerződéses modell a felperes kívánalmára lett volna kialakítva. A felperes számára nyilvánvalóan hátrányosabb a kialakult, kierőltetett megoldás, mintha munkaviszony keretében kapta volna meg a jövedelmét.
- [42] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a megítélt perköltség összegét eltúlzottnak tartotta különös tekintettel arra, hogy jogtalan perbeli képviseletet ellátó ügyvédi iroda tevékenykedett az eljárás során egy ideig.
- [43] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.
- [44] Álláspontja szerint a felek között mind a négy szerződés esetében -

figyelembe véve a munkaviszonyra és a megbízási jogviszonyra jellemző elsődleges és másodlagos minősítő jegyeket - megállapítható, hogy a felperes a munkaviszonytól eltérően kötetlenebb, önállóbb feladatellátást végzett az alperes megbízásából. A jogviszonyok keletkezésének körülményeit és tartalmát tekintve nem álltak fenn a munkaviszonyra jellemző sajátosságok.

- [45] Az eljáró bíróságok eleget tettek az eljárási kötelezettségüknek, a peres eljárások során nem követtek el olyan szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálására kihatással lett volna. A bizonyítékok értékelése során figyelembe vették a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében, és a Pp. 221. § (1) bekezdésében megfogalmazott rendelkezéseket.
- [46] Az alperes alaptalannak találta a felperes felülvizsgálati érvelését a perköltséget illetően tekintettel arra, hogy az ügy bonyolult volt, az átlagosnál aktívabb ügyvédi tevékenységet kívánt meg a képviselő részéről.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [47] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [48] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [49] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [50] A felperes felülvizsgálati kérelme a munkaviszony létrejöttét tekintetében több anyagi, és a Pp. 221. §-ára hivatkozással

eljárásjogi szabálysértést sorolt fel. A jogszabálysértéseket igazoló jogi álláspont részletes kifejtése azonban az egyes jogszabályhelyekre vonatkozóan elmaradt. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint e követelménynek nem felel meg, ha a fél a jogi érvelését nem a szerinte megsértett jogszabályhelyre vetítve adja elő, a jogi érvelés megtételekor a megsértett jogszabályhelyet nem jelöli meg, azokat egy helyen, egyszerre sorolja fel. A felperes felülvizsgálati kérelme ebből következően nem felelt meg a felülvizsgálati kérelemre vonatkozó előírásoknak (Mfv.I.10.352/2016.).

- [51] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a megítélt perköltség mértékét eltúlzottnak találta, de ebben a körben nem jelölt meg konkrét jogszabálysértést, ezért a felülvizsgálati eljárásnak mindez nem lehetett a tárgya.
- [52] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [53] A pervesztes felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.
- [54] A felperes felülvizsgálati eljárási illeték fizetésére köteles az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján.
- [55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. június 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró